Personaje

UN CANDIDAT LA SINUCIDERE ..... sănătos (un
UN SALVATOR DE MESERIE ..... c-un picior în
groapă

Decor: Biroul fastuos al unei instituții filantropice care seamănă cu o reprezentanță comercială; se pare că afacerile merg bine.

CANDIDATUL: Ce naiba, nu e nimeni pe aici? Un suflet are nevoie de ajutor...

SALVATORUL *(care lipsise câteva minute)*: Am fost pînă la bodegă să iau un aperitiv. Sufăr de stomac. Trebuie să mănînc la ore fixe. A, îngrozitoare sînt durerile de stomac. Cum stați cu stomacul?

CANDIDATUL: Am un stomac de fier...

SALVATORUL: Mi-am închipuit. Toți sinucigașii au o constituție robustă. Numai noi salvatorii ne tîrîm de azi pe mîine. Uite un munte de bărbat... Și zi, vrei să te sinucizi?

CANDIDATUL: Da, domnule. Vreau să-mi pun capăt zilelor în măsura posibilităților...

SALVATORUL: A, ce îmbuibați sînteți voi, ăștia, sinucigașii... Vi s-a urcat la cap. Ați chefuit, ați mîncat icre negre, v-ați înhăitat cu actrițele și acum vreți să vă și sinucideți... Sinuciderea e un lux, domnule. Ar trebui să se pună impozit... Un lux, un răsfăț și o frivolitate. De aceea eu pun sinuciderea pe același plan cu adulterul. Cînd omul n-are cu ce să-și umple timpul, ori se sinucide, ori își înșeală nevasta...

CANDIDATUL: O dată ce m-am hotărît să mă sinucid, înseamnă că am motivele mele. Sînt foarte curios să văd cum arată moartea.

SALVATORUL: Asta tot o s-o vedeți într-o bună zi...

CANDIDATUL: Nu mai am răbdare... Nu mai am răbdare...

SALVATORUL: Ce păcat că datoria mea este să vă salvez... Slujba asta păcătoasă îmi impune o anume ținută... Dacă era după mine, știți ce vă spuneam? Vrei să mori? Du-te și mori în pace. Și așa noi nu putem convinge oamenii decît de ideile de care sînt deja convinși..

CANDIDATUL: Dumneata ești salvatorul?

SALVATORUL: Da. Eu sînt salvatorul de serviciu. Lucrăm în trei schimburi. Nu sîntem mulți, dar iubim oamenii.

CANDIDATUL: Și de cînd te-ai hotărît să mîntui pe alții?

SALVATORUL: Azi am o zi proastă, spun ce-mi trece prin cap... De cînd mi-am dat seama că nu mai e nimic de făcut cu mine. Atunci mi-am zis... Ce să fac cu fallimentul meu? Dacă eu tot mă duc dracu, măcar alții să nu se ducă dracu... Ideea e, trebuie să recunoști, generoasă. Mi-am transformat falimentul în mesianism. Nu te lua după ce-ți spun. Am o mare putere de convingere. Pe mulți i-am salvat, i-am trezit la viață, și azi trăiesc, sînt sănătoși, își înșeală nevestele...

CANDIDATUL: Dacă nu mă convingi de frumusețea vieții, mă sinucid.

SALVATORUL: Păi ce, domnule, nu e frumoasă viața?

CANDIDATUL: Nu știu. Adu-mi argumente. Dacă nu mă convingi, mă sinucid, vă stric statistica. Am o mare plăcere să stric statisticile de orice fel. De cînd s-a înființat societatea voastră filantropică, numărul sinucigașilor a crescut.

SALVATORUL: Ei și? Te sinucizi dumneata, se naște altul, ne calomniezi dumneata, ne elogiază altul — pe ansamblu se recuperează.

CANDIDATUL: Așa crezi dumneata. Sinuciderea mea o să facă vîlvă. O să las o scrisoare în care o să arăt că tocmai un funcționar al acestei societăți m-a convins să-mi curm firul vieții...

SALVATORUL: Vrei să mă nenorocești, domnule, vrei să mă lași pe drumuri. Nici n-aș mai găsi de lucru în altă parte... Patronii mei sînt foarte cîrpănoși...

CANDIDATUL: Nu-mi mărturisesc sufletul pînă ce nu aflu cine finanțează toată tărășenia asta... Că doar n-o să treziți dragostea de viață pe datorie...

SALVATORUL: Nu. Nu salvăm pe veresie. Sîntem bine plătiți... O societate filantropică care iubește omul și respectă viața, atît a omului, cît și a dobitoacelor...

CANDIDATUL: Din iubirea aproapelui nimeni n-a făcut avere. Banii! Ai cui sînt banii?

SALVATORUL: Noi dăm toate informațiile care ni se cer. Sînt informații care pot trezi în oameni dragostea de viață. Sînt cifre care te pot convinge că sinuciderea e absurditate. Consiliul de administrație al fabricii

de cauciuc sintetic a hotărît să aloce o parte din veniturile fabricii acestei nobile îndeletniciri.

CANDIDATUL: Numai o mică parte...

SALVATORUL: Atît cît e necesar ca înalții acționari să mănînce icre negre într-o stare de adîncă pace interioară. Nimic mai mult, nimic mai puțin... De altfel ideea cu salvarea sufletelor tot la un banchet le-a venit, după ce mîncaseră ca nebunii... După ce omul mănîncă bine, simte nevoia să-i treacă prin creier idei nobile... Ideile nobile fac digestia plăcută...

CANDIDATUL: Ipocrizia mă dezgustă...

SALVATORUL: Exact. Așa este. Noi nu amăgim oamenii. Admitem că există ipocrizie și cifre de afaceri prea ridicate. Admitem că există femei și o circulație prea intensă în unele orașe, mai ales în orele de vîrf. Admitem că pămîntul e rotund. Și totuși această viață stupidă, aglomerată, nedreaptă merită să fie trăită. Viața e o taină, domnule! Trebuie să respectăm această taină.

CANDIDATUL: Eu vreau să mă sinucid...

SALVATORUL: Înțeleg, înțeleg. Viața vi se pare absurdă. Omul e singur în univers. Neantul...

CANDIDATUL: Aiurea! Neantul mi se pare singura chestie mai plăcută în toată povestea asta. Singura certitudine e neantul, domnule. De aia vreau să ajung cît mai repede în neant. Eu nu mă sperii de neant, mă sperii de funcționari, de femei, de polițiști, de cîntăreți de muzică ușoară. Mă gîndesc la neant ca la o destindere. Ei bine, domnule, dacă vrei să știi adevărul, iată-l: mor ca să mă deconectez...

SALVATORUL: Sînteți primul om care se relaxează dînd ortul popii. Asta mă face să vă respect...

CANDIDATUL: Merit să fiu respectat. Eu nu aștept ca moartea să vină dinafară, ca o hotărîre judecătorească. Cum, domnule, să hotărască alții cînd mor eu? Eu hotărăsc cînd mor. Sinuciderea e o formă a libertății...

SALVATORUL: Totuși, aici e prea multă vanitate... Cred că am ajuns să punem degetul pe rană. Cei mai mulți oameni se sinucid din vanitate. Au o părere atît de bună despre ei, încît numai moartea le mai satisface orgoliul...

CANDIDATUL: Se vede că nu v-a trecut niciodată prin cap să vă sinucideți.

SALVATORUL: Nu, domnule. De aceea am și fost angajat. Două lucruri pot să afirm că nu mi-au trecut prin cap: să mă sinucid și să cumpăr tablouri...

CANDIDATUL: Vă ascult, vă ascult... Spuneți tot ce aveți pe suflet...

SALVATORUL: S-a întîmplat ceva foarte ciudat. Deși mi-era silă de achiziționarea de tablouri, deși socoteam această îndeletnicire de-o imensă vulgaritate, m-am trezit într-o zi cumpărînd un mic desen de Goya...

CANDIDATUL: Sînteți un caz particular. Vă ascult. Continuați, continuați...

SALVATORUL: Am vrut să nu cumpăr acest tablou... Am vrut să rămîn credincios ideii mele că achiziționarea de tablouri e o mare idioțenie... Și totuși l-am cumpărat...

CANDIDATUL: Foarte trist... În fiecare cumpărător de tablouri zace un viitor sinucigaș. Tot așa am început și eu. Vindeți imediat desenul!

SALVATORUL: Imposibil! E o capodoperă! N-aveți grijă mea. Eu am o credință în care alții cred, n-am să mă sinucid. Aș vrea să vă amintesc că eu sînt salvatorul, și dumneavoastră cel care trebuie salvat... Cum ați vrut să vă sinucideți?

CANDIDATUL: Sînt lipsit de fantezie. Am vrut să mă spînzur...

SALVATORUL: Ați avut o zi grea? V-a răscolit ceva, s-a întîmplat ceva, v-a tulburat cineva?

CANDIDATUL: Nu. Dimpotrivă. Mă simțeam foarte bine. Eram într-o excelentă stare fizică și sufletească. Aveam sentimentul că-mi făcusem suma. Ce să-mi mai aducă viața? Încă o femeie? Încă o braserie? Încă o conversație? Încă un accent circomflex? Îmi pierdusem curiozitatea, de aici mi s-a tras. Tocmai îmi pregăteam funia cînd văd în W.C. reclama societății dumneavoastră filantropice: „Nu vă sinucideți. Viața vă oferă încă multe surprize.“ Asta m-a făcut curios... Ia să văd și eu cum arată o societate care vrea să mîntuiască oamenii.

SALVATORUL: Ați făcut foarte bine... Curiozitatea ține omul în viață.

CANDIDATUL *(bate cu pumnul în masă)*: Adu-mi argumente ca să trăiesc. Adu-mi argumente...

SALVATORUL: Dacă n-ar fi decît trupul femeii...

CANDIDATUL: Aveți niște creiere de pasăre. Tot îi dați cu trupul femeii. Nu pot să zac în trupul femeii o sută de ani. Am obosit, mi-am făcut suma. Alții la rînd... *(Candidatul vrea să plece.)*

SALVATORUL: Unde plecați?

CANDIDATUL: Cum unde? În camera mea de burlac să-mi atîrn ștreangul de gît...

SALVATORUL: Nu se poate. Nu se poate să plecați. Dacă plecați mă nenorociți. N-am mai salvat un suflet de aproape trei săptămîni. Patroana, admirabila baroană de Volsleis, o să mă dea afară pentru ineficiență în muncă. Și apoi pentru fiecare suflet salvat primesc o mie de coroane. Închipuiți-vă! O mie de coroane. Ce nu poți să faci cu banii ăștia...

CANDIDATUL: O mie de coroane e o sumă...

SALVATORUL: Închipuiește-ți, domnule. Dacă vă redau încrederea în viață, dacă reușesc să vă conving de farmecul dimineții, îmi achit ratele, ratele la mobilă, ratele la mașină, îmi fac concediul în insulele Majorca. Ar fi minunat...

CANDIDATUL: Da, ar fi minunat. Ar fi minunat ca eu să mai trăiesc în această mizerie, numai ca dumneata să-ți achiți ratele. Ei bine, nu...

SALVATORUL: Cum nu?... Viața e frumoasă...

CANDIDATUL: Eu vreau să dovedesc că dumneata ești un funcționar incapabil. Acesta este țelul vieții mele. În acest scop am văzut lumina soarelui. Sinuciderea mea e cea mai bună dovadă a incapacității dumitale profesionale... Am să mă sinucid din ură. Din ură față de dumneata. Ca să nu-ți plătești ratele. Ca să nu-ți faci concediul în Insulele Majorca. Cu ce plăcere o să-mi pun funia la gît...

SALVATORUL: Sînt și plăceri mai mari decît plăcerea de a-ți pune ștreangul...

CANDIDATUL: Ești un naiv. Nu există plăcere mai mare...

SALVATORUL: Sînt un biet naiv. Și eu mă și vedeam pe o plajă în insulele Majorca, cu o sticlă de gin și o pipiță...

CANDIDATUL: Am să mă sinucid și n-ai să mai faci concediul în insulele Majorca...

SALVATORUL: De ce să te sinucizi? Viața e frumoasă...

CANDIDATUL: Ura e mai frumoasă decît viața. Ura e singura viață autentică... Dacă moartea mea te va împiedica să-ți faci concediul în Spania sînt fericit, înseamnă că n-am trăit degeaba...

SALVATORUL: Nici nu mă gîndesc să nu mă duc în Insulele Majorca. Decît să nu mă duc în Insulele Majorca, mai bine mă sinucid... Am obosit să salvez pe alții și să mă îngrop pe mine... Cu cît salvez mai mulți oameni, cu atît groapa mea e mai adîncă.

CANDIDATUL: De ce să te sinucizi?! Viața e frumoasă...

SALVATORUL: Din ură. Numai ura dă puterea de a te sinucide. Aroganța dumitale mă scoate din sărite. De două ore mă șantajezi cu sinuciderea dumitale idioată... Ce crezi, că numai dumneata te poți sinucide? Am să mă sinucid și eu, am să mă sinucid chiar acuma, ca niciodată să nu mai ai liniște, să mă ai pe conștiință, să mă visezi în fiecare noapte...

(Pauză îndelungată.)

CANDIDATUL: Hai să bem un gin.

SALVATORUL: Bună idee... Tot un gin am să beau și eu.

Cortina